29

~~№ 169~~

№ 27

מעשה יהודית

מעשה יהודית

היום תחפץ ומלכות גדון לעולם שמאת שועת עניים
אתה תשמע לזעקת הדל תקשיב ותושיע חנני ושמע
תפלתי ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש ותן דבר
בפי ועצה בלבי לקיום בית מקדשך למען ידעו כל הגוים
כי אתה אלהים חיים ואין זולתך אלהים :
ויהי ככלות יהודית להתפלל לי״י את כל התפלה:
והתחנה הזאת ותקום מן המקום אשר השתחוה:
שחה לי״י מכרוע על ברכיה וכפיה פרושות השמים
ותקרא את שפחתה ותבוא אל היכל ביתה ותסר בגדי
אלמנותה והשק מעליה ותרחץ את גופה ותמשחה
עצמה בשמן המור ותקלע את קלעות שערותיה
ותשם כתר על ראשה ותלבש בגדים יקרים מוזהבים
ותכשיטים חרוזים ושהרונים ועגילים ואצעדות
ויפה את עצמה בכל תמרוקי הנשים וכ״ד קישוטיה
וי״י נתן לה זיו ויופי הרבה למצוא חן בעיני כל רואיה
ותתן יהודית ביד אמתה שפחתה נאד חלב וחמת יין
ושמן צלוחית אחת וקמח ולחם וגבינה ותלך לה ותבא
באה אל שערי העיר מצאה את עוזיהו ואת הכהנים
המחכין אותה שמה ותעבור לפניהם ויאמר לה לכי לשלום
ואלהינו יתן חן וחסד בעיני כל רואיך ויתן לך כלבבך
וכל עצתך ימלא לטובה ותתהלל עליך ירושלים עיר
הקדש ותהי שמך בכלל החסידים ובמספר הצדיקים

ויענו כל העם אשר שם אמן ותצא יהודית מן העיר
היא ואמתה: ויהי כאשר ירדו מן ההר בעת עלות השחר
פגעו בה שומרי המלך אליפורני ויתפשוה לאמר מאין
באת ואנה תלכי ותאמר אליהם יהודית מבנות העברים
אנכי ואברח בהחבא מאתם כי ידעתי כי ימסרו בידכם
ולכן חשבתי לאמר בעלותי אלכה נא לפני שר
אליפורני לגלות לו סודות עם היהודים ולהורות
לאנשי הצבא את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר
יעשון ללכוד את העיר ולתופשה ולא יפול ממחניהו
עד אחד וכאשר שמעו את דבריה האנשים אשר
תפשוה הביטו את תוארה ויפיה והמה דרשו כן
תמהו מאד אחרותיה במועצות ודעת ויאמרו
אליה ברוך טעמך כי הצלת נפשך ממות ומהרת
בעצתך לבוא אל אדונינו ותדע באמת כי בעתך
לפניו ייטב לך ותמצא חן וחסד בעיניו ויביאו אותה
למלך ומהר כאשר באתה לפניו וישא המלך את
עיניו וירא את יופיה ועין הדרה בערה בו אש החשק
והתאוה ויהלל המלך מחולי החשק וכל שריו ועבדיו
הפרתמים היושבים לפני המלך אמרו מי אשר ימאס
עם העבריים אשר יש להם נשים יפות כאלה ומי
לא יחוס עמהם בעבורם וכאשר ראתה יהודית את
המלך יושב על כסא מלכותו השתחוה לו אפיים

ארצה

ארצה ויקימוה עבדי המלך כי כן מצות אדוניהם אז
אמר לה המלך תגילי והשמחי בלבבך ואל תיראי כי
לא אחפוץ במות כל אשר יחפוץ לעבדני ולא הייתי
מריס חרבי וחניתותי על עמך אם לא מאסוני ועתה
תאמרי נא לי על מה באת וברחת מעמהם ותבחר
לבא אלינו ותאמר לו יהודית אנחנו חטאנו לייי
אלהינו ולכן דבר ביד הנביאים אל העם לייסר אותם
על עונם ועל כן בני ישראל פחדו ממך כי חטאו
לפני ייי אלהיהם ונפל הרעב בהם והנה נחשבו
כמתים מפני הצמאון עד אשר הסכימו לשחוט את
בהמתם ולשתות את דמם וחשבו להתיר את הקדשים
אשר צוה ייי אלהיהם בשמירתם ושלא יהנו מהם
בחמר ביין ובשמן ואם יעשו זאת המה יאבדו
[illegible] תמותה ובאשר ידעתי זה אני אמתך נסתי
מאתם ושלחני אלהים להגיד לך ואולם אנכי יהודית
עובדת את ייי אלהי גם עתה בהיותי אצלך אשר
עלכן אנכי אצא שלש פעמים ביום ואתפלל לפני
ייי אלהי ואתפלל לפני ייי אלהי והוא יגיד לי
מתי ישלם להם כפעולתם וכרוע מעלליהם
ואבוא ואגיד לך ואעבירך בכל חוצות ירושלים
ויהיו כל עדת בני ישראל כצאן אשר אין להם רועה
ולא יחרץ כלב לשונו נגדך כי כל זה שמעתי

בחרות

במראות האלהים ולמען חרון אף יי' שולחתי להגיד לך
כל זה וייטב הדבר בעיני המלך ובעיני כל עבדיו ויראו
האנשים ויתמהו בראות חכמתה כי רבה ויאמרו איש אל
רעהו אין אשה משכלת כזאת בכל הארץ ביופי בחן
ובשכל ויאמר לה המלך הטיב אלהים עמך אשר
שלחך לפני למען תמסור את עמך בידינו : ובעבור
דבריך הטובים אם כה יעשה לי אלהים אלהיך · אלהיך
אלהי ואת תהיה ראשונה במלכות ויהי שומעך בכל
הארץ ויצו המלך להביא אותה בבית נכותו ויצו לה
להאכילה מעל שולחנו ותאמר לו יהודית לא תוכל
אותך לאכול מאשר צויתה לתת לי פן יקראני עון
אבל אוכל מאשר הבאתי עמי ויאמר אליה המלך
ואם יחסר לך את אשר הבאת לך עמך מה אעשה לך
ותאמר יהודית חי נפשך אדוני שלא יחסר לי עד אשר
יקים יי' את דברי אשר חשבתי לעשות ותשאל מעוד
בעת בואה אל האהל רשות לצאת בלילה ובעת עלות
עמוד השחר חוץ מן המחנה להתפלל לאלהיה שלשה
ימים ויצו את אנשיו להניחה ולעשות כל חפצה
ולצאת ולבא להתפלל לפני יי' אלהיה ותצא בכל
לילה ולילה מחוץ למחנה לטבול את גופה תוך ברכת
המים ובעלותה מלטבול שפכה את נפשה בבכי
ותחנה לפני יי' אלהי ישראל לישר את דרכה

ביצאות עמה ובאה אל האהל בשמרתה ותאכל בקשות
הערב : ויהי ביום השלישי ויעש המלך משתה גדול לכל
שריו ועבדיו ויאמר אל סריסו שומר הפלגשים לאמר
לך נא ראה אם תוכל לפתות ולרצות את יהודית הזאת
שתבוא אליו וגם בא הסריס אל יהודית ויאמר אליה
אל תבושי ואל תפחדי לבוא אל אדוני ואולי ייטב לך
לאכול ולשתות עמו ותאמר לו יהודית מי אנכי אשר
אמנע מאדוני כל אשר ייטב לו וכל הישר בעיניו
אעשה כי כל אשר יחפוץ אדוני המלך הוא טוב לי כל ימי
חיי ותקם ותלבש בגדי תפארתה ותבוא ותעמוד לפניו
ויהי כראות המלך את יפיה תכף הוכה ונחלה מאהבתו
אותה ויאמר לה המלך אכלי לחמך בשמחה ושתי בלב
טוב יינך כי מצאת חן בעיני : ותאמר לו יהודית אשתה
אדוני כי שמח לבי וגדל כבודי כיום שמחה רבה מכל
ימי חיי ותשב . ותאכל ותפתח את כאד החלב ותשרת
וגם את המלך השקתה וישמח ויגל המלך עמה מאד
וישתה יין הרבה מאד מה ששתה כל ימי חייו :
ויהי אחר הלכו כל עבדי המלך איש אל מקומו
ויסגור סריס המלך את דלתי האהל אשר עם
יהודית עם המלך וילך לו : ויהודית לבדה באהל
ואליפורני המלך בשכבתו ישן מאד ותאמר יהודית אל
אמתה לעמוד בחוץ לשמור לפני האהל ותעמוד יהודית

לפני המטה ותתפלל בדמעות שליש רק שפתיה נעות
וקולה לא ישמע וכה אמרה בתפלתה חזקני יי אלהי
ישראל ואנקמה את נקמות עבדיך ישראל לחזק בריתך
שערי ירושלים עיר הקדשך מבכי כאהרתך ו—ל
תבישני משברי בחזק עזיך ובכלותה להתפלל קרבה
אל העמוד אשר בראש מטתו ושלפה חרבו של אליפורני
מעליו אשר היה תלוי בעמוד ובשולפה את החרב
תפשה אותו משערי ראשו ותאמר חזקני ואמצני נא
יי האלהים והכתה פעמים על צוארו וחתכה את
ראשו ותשלח את אמתה ותקח את כלי מלחמתו אשר
היו תלוים בעמודים והכתה את כל גופו מכף רגל
ועד ראש אין בו מתום פצע וחבורה ומכה טריה
ותבא ותתן ראש אליפורני ביד שפחתה לשום אותה
באמתחתה ותלכן שתיהן יחדיו כמנהגן להתפלל
ותעבורנה את כל המחנות ואין פוצה פה ומצפצף
עליהן כי כן צוה עליהן המלך ובסובבן את העמק באו
בשערי העיר ותאמר יהודית אל שומרי החומות
מרחוק בקול ששון ובקול שמחה פתחו שערים כי עמנו
אל אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל:
ויהי כאשר שמעו קולה אנשי העיר ויקראו את כהני
יי ויאספו כולם מקטון ועד גדול יצאו לקראתה
בשמחה ובשירים ובהלל ובהודות ליי והדליקו נרות

בכל

בכל חוצות ירושלים בחבריהם ובשיריהם עשו כולן
בבגדים חמודים ובכלי יקר ואבנים טובות ומרגליות
לכבוד ולתפארת ויביאו את יהודית אל תוך העיר בשמחה
גדולה כי חשבו לבלתי ראות פניה עוד ויסובבוה כל ישראל
סביב ותעל יהודית במקום גבוה ותהס ותהם את כל
העם ויהם העם עמדו ולא עשו עוד : ואז ענתה יהודית
בקולה קול עוז לאמור הללי ירושלים את יי' הללי אלהיך
ציון כי חזק בריחי שעריך ברך בניך בקרבך הללו את יי'
אלהינו הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גודלו אשר לא
עזב חסדו ואמתו למיחלים לחסדו ועשה חסד ביד [שפחתו]
ואסור יי' ביד אשה שפחתו לשונא ועוכר ישראל בלילה
הזה ותוצא מאמתחתה את ראש האויב צורר היהודים
אליפורני הרשע ועתה אחי חי יי' כי שמרני מלאך
יי' בלכתי מכאן ומיושבי שמה בשובי הנה ולא נטמאתי
והביאני יי' אליכם בשמחה ובישועה והצילו נפשי
בישועתה הודו ליי' כי טוב כי לעולם חסדו : וכל ישראל
השתחוו ליי' אפים ארצה ויאמרו אליה ברוך יי' אשר
בידך השפיל אויבנו המחרף והמגדף מערכות אלהים.
כל גוים סבבונו בשם יי' כי אמילם דחה דחיתנו לנפל
ויי' עזרנו כי לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא
הסתיר פניו ממנו ובשועו אליו שמע ועוזיהו נשיא
ישראל אמר אליה ברוכה את ליי' עליון מכל הנשים.

אנשים באוהל תבורך ברוך יי' אשר ברא את השמים
ואת הארץ ואשר הצליח את דרכיך להכות ראש מלך
אויבינו בורר ביהודים והגדיל היום את שמך ולא ימוש
זכר תהלתך מפי כל האנשים אשר יזכרו את חסדי
יי' לעולם כי לא חמלת על נפשך בעת צרה ויכון
עמך ויענו כל העם אמן ואמן: ויקראו אל המלך אשר
היה עומד בבית עוזיהו אשר דבר טוב על ישראל ותאמר
לו יהודית יי' אלהי ישראל אשר הודעת את שמו ואת
גבורתו ואמרת כי הוא ינקום את נקמתינו
מאויבינו הנה הוא יתברך שבר ראש כל הרשעים
בלילה הזה בידי ולמען תדע כי כן הוא ראש אליפורני
אשר בגדופו ובמזמות לבו חרף את אלהי ישראל וישטום
אותך להרוג לאמר כאשר נכה עם ישראל מוכרי
תפול בפיהם וחרבי יעבור בך וכאשר ראה המלך
החסיד ההוא את ראש אליפורני ויפול על פניו ארצה
ויאמר כן יאבדו כל אויביך יי' ויפול על רגלי יהודית
וישתחוה לה. ויאמר אליה ברוכה את מאלהיך בכל א
אהלי ישראל כי כל גוי ועם אשר ישמע את שמעך
יהללו עליך את שם יי' אלהי ישראל: ותאמר יהודית
אל כל העם שמעו נא לי אחי ורעי ותלו את הראש
הזה על ראש חומותינו והיה כאשר יזרח השמש
ולקחתם כל אחד מכם את כלי גיבוריו ותצאו בתרועה

מלחמה

מלחמה ואל תרדו למטה אפס כי תקעתם ותריעו
ובכן שומרי החומות וילכו אל שר חילם לעוררו למלחמ'
וכאשר יבואו השרים באהל אליפורני ויראו אותו מגולגל
בדמו תפול עליהם אימתה ופחד וכראותכם אותם
בורחים רדפו מהר אחריהם בחוזק כי ה' יתן אותם תחת
רגליכם ׳ ובכן עשו בני ישראל כאשר האיר היום תלו על
ראש החומות את ראש האויב הצורר ויקח כל איש ואיש
כלי מלחמתו בידו ויצאו ותקעו והריעו תרועה גדולה :
וכאשר ראו כן שומרי החומות מן באו באוהל מלכם
אליפורני והשמיעו קול גדול בפתח האהל להעירון
וכאשר באו השרים והשלישים אמרו לפריקי לא עת
התמהמה לכו ועוררו את המלך כי יצאו העכברים
מחוריהם וקראו אותנו למלחמה ואין רחק ובכגם עברים
המלך שומר הפלגשים באוהל אליפורני ויעמוד לפני
קלעי מטתו ויספוק את כפיו אולי ישן הוא ויקץ כי חשב
כי עודנו ישן עם יהודית וכאשר לא הרגיש דבר קרב
אל המטה ויסר את הקלעים וירא גוף אליפורני מושלך
ארצה ומגולגל בדמו וראשו איננו ויצעק צעקה גדולה
בבכי ויקרע את בגדיו ויבא באהל יהודית ולא מצאה
ויצא החוצה אל העם ויאמר אליהם אשה אחת עבריית
עשתה רעה גדולה הזאת והנה אדונינו המלך מת
ומושלך על הארץ ומגולגל בדמו וראשו איננו וכאשר

שמעו כן שרי החיל קרעו כולם את בגדיהם ויפול עליהם
אימה וחשיכה גדולה ותהי צעקה גדולה ומרה במחנותם :
וכאשר שמעו כל החיל כי נהרג ראש גבורם יצא
מהם כל עצה ויברחו כולם מפני הפחד והיראה
ובורחם מלפני העברים הרודפים אחריהם חושים
עזבו כל רכושם וינוסו במשעול הכרמים ובנתיבות
ההרים ובאשר ראו כן בני ישראל ירדו מן ההרים
וירדפו אחריהם בתרועת חצוצרות ובקול שופר חזק
מאד והיו מכים את כל הנמלטים מכה גדולה מכת
חרב והיו מכים את כל הנמלטים בחימה עזוזה וירדפום
עד החרמה ויתר העם ירדו אל מחנה האויב וישללו את
כל שללם שלל הרבה מאד אין מספר הצאן ובקר
ברכב ובסוס ובכל משלחי אהליהם וכולם בתשורן
מגדול ועד קטן משלליהם ובזמן שלשים יום לא נשלם
שללם אשר שללו בני ישראל רק כל עושר אליפורני
וכל רכושו ניתן ליהודית זהב וכסף וארגמות ואבני
יקר אשר לו הכל ניתן לה מאת העם : ואז המלך
אשר בבית עוזיהו אשר דבר טוב על ישראל בראות
הנס אשר עשה יי' אלהי ישראל עקב מעבור האלילים
והאמין בייי ומל את בשר ערלתו ובא לחסות תחת
כנפי השכינה הוא וכל ילידי ביתו עד היום הזה :
וכל עדת ישראל ששים ושמחים עם יהודית ותצאן

כל

כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות והין אומרות הודו
ליי' כי טוב כי לעולם חסדו את יהודית אשר בעבורה אל
את תהלת ירושלים את שמחת ישראל את כבוד עמינו
כי עשית בכח וחזק ואמץ לבך ויד יי' היתה עמך לחזק
אותך ומבורכת תהיה לעולם ויען כל העם אמן ואמן:
וזקנים עם נערים ישמחו ויעלזו במצלתים ובנבלים:
ותשר יהודית את השירה הזאת ליי' ותאמר הללו את
יי' בתוף שירו ליי' במחול שירו לו שיר חדש
הודו לו וקראו בשמו ; יי' איש מלחמה יי' שמו ; יי' אל
אלהים גדול אתה ונורא בכח ואין דומה לך כל הבריות
יעבדוך ויודוך יי' כל מעשיך כי אמרת ותהי ושלחת את
רוחך ונבראו ; ההרים והימודות ירעשו ונרוגב נמסו מ
מלפני גבורתך ימינך יי' נאדרי בכח ימינך יי' תרעץ
אויב מי כמוכה באלים יי' מי כמוכה נאדר בקדש נורא
תהלות עושה פלא :
ויהי אחר התשועה הגדולה הזאת כאשר נטהרו כל ישרא
העלו כולם עולות ונבחים ונדרים ויהודית הקדישה
את כל שללה לבית האלהים ויעשו עם יהודית שמחה
זאת הישועה שלשה חדשים ובכל ימי חיי היהודית לא קם
מציק על ישראל ותשקוט הארץ אחרי מותה שנים רבות
החנוכה ולכל בני ישראל היה אור במושבותם :
כך מצאתי בקובץ ישן : בנלך ואתי :